

Petitie

Jongeren met een beperking tussen wal en schip - integrale financiering en beleid nodig

Wij;

Wiel&Deal, Iederin, Wij Staan Op!, LSVB, en Hoezo Anders

Constateren dat;

Jongeren met een lichamelijke of psychische beperking of chronische ziekte willen net als andere jongeren gewoon meedoen. Dit mogelijk maken is een verplichting vanuit het recent van kracht geworden VN-verdrag voor de rechten van personen met een handicap en is ook de doelstelling van het participatiebeleid van de overheid. De recente veranderingen in de regelgeving voor zorg en onderwijs bewerkstelligen echter het tegendeel. De wijzigingen in diverse wetten cumuleren voor hen nadelig (zie bijlage). Hierdoor wordt studeren voor deze doelgroep onmogelijk.

Dit komt door:

Studiefinanciering: te laag en te versnipperd

- Afgelopen jaar is het aantal studenten met een beperking die gaan studeren fors afgenomen door financiële problemen veroorzaakt door wijzigingen in Wajong en studiefinanciering en verhoging van de eigen bijdragen in de zorg;
- De nieuwe individuele studietoeslag voor studenten met een beperking varieert per gemeente (tussen de 42 en 340 euro) terwijl de extra kosten voor deze studenten minimaal € 350 euro per maand bedragen .

Gebrek aan kennis en mogelijkheden voor maatwerk

- De informatievoorziening en voorlichting door decanen en mentoren voor studenten met een beperking is beperkt en veelal onvolledig of niet correct.
- De toegankelijkheid en bruikbaarheid van schoolgebouwen en ICT is onvoldoende voor studenten met een beperking..
- Er zijn onvoldoende flexibele leerroutes en te weinig aanpassingen mogelijk in toetsing en examinering.

Stages en werk: geen ondersteuning

- Veel studenten kunnen hun HBO studie niet afronden omdat ze geen stageplek kunnen vinden.
- Het vinden van een betaalde baan is vaak onmogelijk. Deze groep valt buiten het sociaal akkoord waarbij is afgesproken 100.000 banen en 25.000 bij de overheid te creëren. Ze blijven dus lang zitten met een grote studieschuld.

Wij verzoeken:

Voldoen aan het VN-verdrag voor de rechten van personen met een beperking. Hierin staat dat de overheid de toegankelijkheid van onderwijs moet waarborgen,¹ en studenten met een beperking dezelfde studiekansen moet geven als studenten zonder beperking

¹ Artikel 24 Onderwijs 1. De Staten die Partij zijn erkennen het recht van personen met een handicap op onderwijs. Teneinde dit recht zonder discriminatie en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, waarborgen Staten die Partij zijn een inclusief onderwijssysteem op alle niveaus en voorzieningen voor een leven lang leren en wel met de volgende doelen: a. de volledige ontwikkeling van het menselijk potentieel en het gevoel van waardigheid en eigenwaarde en de versterking van de eerbiediging

Om dit te bereiken stellen we de volgende maatregelen voor:

Financiën:

Voor jongeren met een beperking komt een aparte financiering(niet versnipperd over verschillende instellingen en organisaties) waardoor zij dezelfde inkomsten en kosten hebben als studenten zonder beperking en geen studieschuld opbouwen die ze niet meer kunnen terugbetalen. De uitvoering wordt centraal uitgevoerd door één organisatie. De meest voor de hand liggende organisatie hiervoor is DUO.

Kennis en ondersteuning:

Op elke universiteit en hogeschool wordt in samenwerking met de gemeente (voor voorzieningen en zorg) een punt opgezet waar alle kennis, kunde en doorzetmacht aanwezig is om voor studenten met een beperking de randvoorwaarden om succesvol te kunnen studeren te kunnen regelen.

Stages en werk

Met Overheid, MKB en VNO/NCW worden afspraken gemaakt over stages en werkplekken voor mensen met een beperking die niet horen bij de 125.000 groep. De overheid stelt voor deze groep begeleiding ter beschikking en garandeert de no-risk polis voor werkgevers.

Betrokkenheid ervaringsdeskundigen

Ervaringsdeskundigen worden door Overheid en onderwijsinstellingen betrokken bij de opzet en uitvoering van beleid en de ondersteuning van studenten met een beperking.

van mensenrechten, fundamentele vrijheden en de menselijke diversiteit; b. de optimale ontwikkeling door personen met een handicap van hun persoonlijkheid, talenten en creativiteit, alsmede hun mentale en fysieke mogelijkheden, naar staat van vermogen; c. het in staat stellen van personen met een handicap om effectief te participeren in een vrije maatschappij
Artikel 24 lid 5: De Staten die Partij zijn waarborgen dat personen met een handicap, zonder discriminatie en op voet van gelijkheid met anderen, toegang verkrijgen tot algemeen universitair en hoger beroepsonderwijs, beroepsonderwijs, volwasseneneducatie en een leven lang leren. Daartoe waarborgen de Staten die Partij zijn dat redelijke aanpassingen worden verschaft aan personen met een handicap.

Bijlage:

Overzicht cumulatieve negatieve effecten veranderingen in wet- en regelgeving

Studiefinanciering: Geen Wajong, geen bijbaan, hoge schuld

De invoering van het leenstelsel heeft er (mede) voor gezorgd dat het aantal studenten met een beperking, dat is gaan studeren, met 18% gedaald in het HBO en 15% in het WO². Veranderingen in wet en regelgeving hebben er de afgelopen jaren voor gezorgd dat de inkomsten van studenten met een beperking zeer fors zijn gedaald en hun kosten sterk zijn gestegen.

Door de wijzigingen in de Wajong in 2010 en 2015 komen jongeren, die vanaf hun geboorte of jeugd een handicap hebben, niet meer in aanmerking voor een Wajong uitkering. Zij vallen nu onder de normale studiefinancieringsregelingen. Wel kunnen zij in aanmerking komen voor een individuele studietoelage van de gemeente. Voorwaarde is dat ze geen vermogen hebben. De gemiddelde hoogte van de studietoelage is € 120,- per maand, maar verschilt sterk per gemeente³. Een bijbaan is voor studenten met een beperking lastig te krijgen en vraagt vaak teveel energie. Hierdoor loopt de studieschuld⁴⁵ snel op als je ouders niet of minimaal kunnen bijdragen.

Zorg : onbetaalbaar en niet passend bij het leven van een jongere

Jongeren met een beperking zijn in het algemeen afhankelijk van zorg vanuit de WMO (HH, begeleiding en voorzieningen) en vanuit de Zvw (ziektekosten en V&V). De eigen bijdragen zijn inmiddels zo hoog geworden dat dit van een studenten- of minimuminkomen niet meer te betalen is. Ook niet als ouders bijspringen. Zeker niet als daar nog studiekosten bijkomen of als je als jongere nog een keer iets anders wilt dan achter de geraniums zitten. Daarnaast hebben instanties, zoals gemeenten, minder financiële ruimte om maatwerkvoorzieningen te leveren. In plaats daarvan worden er steeds meer algemene voorzieningen verstrekt die niet passen bij het leven van een student. Vooral begeleiding en ondersteuning tijdens studie en activiteiten buitenshuis worden hierdoor moeilijker te organiseren en financieren. Voor deze jongeren kan een PGB een hulpmiddel zijn. Echter worden er steeds minder PGB's verstrekt. Daarnaast moeten indicaties opnieuw worden aangevraagd wanneer een jongere moet verhuizen om te kunnen gaan studeren, het is dan altijd maar de vraag of de jongere hetzelfde krijgt als voorheen.

Onderwijs: beperkte blik en maatwerk onmogelijk

In het hoger, middelbaar en lager onderwijs ligt de nadruk op het samen naar school gaan. Middelbare scholen en instellingen voor hoger onderwijs moeten ervoor zorgen dat zij alle leerlingen/studenten de juiste steun kunnen bieden. Dat proberen ze ook wel maar de oplossingen moeten wel passen binnen hun eigen kaders en regels. Die laten veelal weinig ruimte voor het bieden van maatwerk. Daardoor is vaak ook simpel maatwerk als bijvoorbeeld een aanpassing in het rooster of een extra (noodzakelijke) tentamenkans, niet mogelijk. Decanen en mentoren hebben weinig oog voor studie gerelateerde problemen. Waar ze het bij buitenlandse studenten normaal vinden dat ze ook moeten helpen om woonruimte te vinden, een taalcursus te regelen en studenten wegwijs te maken in het Nederlandse studie en leefsysteem, beperken ze zich bij studenten met een beperking tot tentamentijd, roosters en een locker op bereikbare hoogte. Om studenten met een beperking succesvol hun studie te laten afronden, hebben ze vaak ook steun nodig in de randvoorwaarden eromheen. Zorg, wonen, voorzieningen, vervoer, geld, alles moet opnieuw worden ingeregeld. Dat is ingewikkeld en vraagt heel veel tijd en energie die studenten met een beperking over het algemeen maar beperkt beschikbaar hebben.

² http://www.handicap-studie.nl/89_759_Instroom_students_met_een_beperking_gedaald_door_invoering_studievoorschot.aspx

³ http://www.handicap-studie.nl/89_524_Forse_verschillen_individuele_studietoelage.aspx

⁴

⁵ http://www.handicap-studie.nl/1_107_Verlenging_studiefinanciering_en_studietermijn.aspx

Schoolgebouwen: nog steeds beperkt toegankelijk

Ook zijn veel schoolgebouwen nog steeds slecht toegankelijk. Zelfs de toegankelijkheid van nieuwe schoolgebouwen is onder de maat. Lokalen zijn vaak alleen via enorme omwegen te bereiken, en studieruimten en kantines zijn vaak creatief vormgegeven met veel hoogteverschillen en slechte akoestiek. Hierdoor is, vaak, het meedoen met studiegroepjes en het leggen van contact onmogelijk.

Stages: vinden van stageplek geeft veel problemen

Bij de alle HBO-opleidingen zijn stages een belangrijk onderdeel van de studie. Zonder een stage kunnen studenten hun studie niet afronden. Voor veel studenten met een beperking blijkt het heel moeilijk te zijn om een geschikte stageplek te vinden waardoor zij hun studie niet kunnen afronden. Onderwijsinstellingen vinden het veelal de verantwoordelijkheid van de student zelf om deze plek te vinden en bieden weinig ondersteuning. Werkgevers zijn erg huiverig om studenten met een beperking een stageplek te bieden.

Wonen: onbetaalbaar, niet te vinden

Wiel&Deal heeft geconstateerd dat het bij veel gemeenten onduidelijk is hoe je aan een rolstoelgeschikte studentenkamer komt. Gemeente en corporaties weten vaak niet om te gaan met de vraag naar een aangepaste studentenkamer. Deze jongeren komen vaak in een doolhof van bureaucratie terecht en worden veelal van het kastje naar de muur gestuurd door gebrek aan kennis en overzicht bij de sociale teams en de woningcorporaties. Daarnaast zijn de eisen om te wonen in een woning die past bij je inkomen de laatste jaren sterk aangescherpt (Passend toewijzen). Aangepaste kamers zijn vaak nieuwer en duurder. De gemiddelde huurprijs is sterk afhankelijk van de stad waar iemand gaat studeren. Voor een kamer in Groningen betaal je al snel € 500,-. In de Randstad ligt dit bedrag hoger. Alleen studenten die ouder zijn dan achttien en aangewezen zijn op een rolstoelwoning kunnen wel huurtoeslag krijgen.

Werk: buiten alle regelingen - hoge drempel bij werkgevers

Het huidige kabinet heeft het 125.000 banenplan (Sociaal Akkoord) gelanceerd om ervoor te zorgen dat ook mensen met een beperking weer kunnen participeren in de samenleving. Mensen met een arbeidsbeperking die in staat zijn om het minimumloon te verdienen, de groep waar we het hier over hebben, valt niet onder de doelgroep. Werkgevers geven de prioriteit aan het invullen van de 125.000 banen en zijn erg huiverig om de doelgroep die hierbuiten valt met een beperking in dienst te nemen. Voor deze jongeren zijn geen extra ondersteunende (financiële) maatregelen en is geen begeleiding beschikbaar.